

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets finanskomité

Deres ref

Vår ref
22/2383 -

Dato
13.05.2022

Uttalelse om Dokument 8:229 S (2021-2022) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes og Mimir Kristjánsson om å tette hull i det norske skattesystemet

Jeg viser til Stortingets brev av 21. april 2022 vedlagt Dokument 8: 229 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes og Mimir Kristjánsson om å tette hull i det norske skattesystemet. Representantene fremmer fem forslag der Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til endringer i skattesystemet for å motvirke at personer med store formuer og kapitalinntekter kan utnytte skattesystemet eller nyte godt av gunstige skatteregler.

Forslagsstillerne har under bakgrunnsomtalen også omtalt reglene om utflyttingsskatt for fysiske personer, uten at det er fremmet endringsforslag om dette. Jeg vil for oversiktens skyld vise til mitt svarbrev 12. april i år til finanskomiteen om dokument 8:155 S (2021-2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Audun Lysbakken, Kirsti Bergstø, Lars Haltbrekken og Andreas Sjalg Unneland. Av mitt svarbrev fremgår det at departementet vurderer innstramminger i reglene om utflyttingsskatt for fysiske personer.

1. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å fjerne påslaget i skjermingsrenten som første ledd i å fase ut skjermingsfradraget.

Skjermingsfradraget er innført for å sikre at beskatningen av kapitalinntekter er mest mulig nøytral. Dersom skjermingsfradraget fjernes, vil norske skattyteres krav til avkastning øke for investeringer i aksjer sammenlignet med andre spare- og investeringsalternativer. Uten skjermingsfradraget vil det også bli mer attraktivt å holde

overskudd tilbake i selskapene fremfor å utbetale utbytter. Dette vil gi sterkere insentiv til å bruke holdingselskaper som «sparebøsse». Påslaget på 0,5 prosentenheter i skjermingsrenten kom etter et bredt forlik i Stortinget, og en bør avvente skatteutvalgets vurderinger av aksjonærmodellen før det eventuelt gjøres endringer i skjermingsrenten. På dette grunnlaget frarår jeg at forslaget vedtas.

2. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til nødvendige lovendringer som sikrer at det ikke er skattemessig gunstig å finansiere privat forbruk gjennom lån med sikkerhet i eget selskap, sammenlignet med å finansiere forbruket med beskattet lønnsinntekt eller utbytte.

Å lånefinansiere forbruk istedenfor å ta ut utbytte vil være en tilpasning for å skyve beskatningen av aksjeinntekter utover i tid. Skatteutvalget har fått et tilleggsmandat om å vurdere tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden. Det vil være innenfor utvalgets mandat å belyse nærmere om skattesystemet favoriserer å utsette skatt på aksjeinntekter, for eksempel ved å ta opp lån med sikkerhet i selskap, og i så fall hva vi ev. bør gjøre med det. Jeg mener det er mest hensiktsmessig å avvente utvalgets innstilling før det konkluderes om det bør fremmes særlige tiltak mot lånefinansiert forbruk. På dette grunnlaget frarår jeg at forslaget vedtas.

3. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til innstramminger i regelverket for privat konsum i selskap, samt sikre strengere kontroll for å avdekke og straffe misbruk.

Privat konsum i selskap har vært og er et prioritert kontrollområde for Skatteetaten. Skatteetatens kontroller har avdekket betydelige beløp i uoppgitt inntekt. Samtidig er arbeidet med å avklare saker om privat konsum i selskap ressurskrevende. Skatteetatens erfaring er at økt kontroll etter gjeldende, generelle regler for uttaksbeskatning av selskap og utbyttebeskatning av eiere ikke er tilstrekkelig til å sikre riktig skattlegging av privat konsum i selskap.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil utrede tiltak mot utilsiktede tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden. Finansdepartementet har derfor utredet forslag til særlige skatteregler for å motvirke privat konsum i selskap. Et forslag til slike regler ble sendt på høring 9. mai i år, med høringsfrist 1. august.

Etter forslaget anses en eier med bestemmende innflytelse i et aksjeselskap mv. eller ansvarlig selskap mv. som eier eller disponerer boligeiendom, fritidseiendom, båt, fly eller helikopter, for å ha hatt disposisjonsrett til formuesobjektet hele året. Fritidseiendom som oppfyller vilkårene for å være bedriftshytte i FSFIN § 5-15-5, omfattes ikke av reglene. For biler som brukes av selskapseiere privat, finnes det allerede et regelverk som ikke påvirkes av dette forslaget.

Det foreslås at den skattepliktige fordelingen av disposisjonsretten skal fastsettes sjablongmessig. Sjablongene foreslås satt høyt, slik at det ikke vil lønne seg å eie

formuesobjektene i selskap til privat konsum. Ved beregningen av fordelene medregnes ikke perioder der skattyter dokumenterer at formuesobjektet er benyttet i selskapets inntektsgivende aktivitet. Dersom eier eller eiers nærstående har betalt vederlag for faktisk bruk mv., reduseres den sjablongberegnete fordelene krone for krone. Selskapet uttaksbeskattes, og eier beskattes etter reglene om utbytte eller utdeling for den sjablongberegnete fordelene.

I tillegg foreslås særregler ved overdragelse av nevnte formuesobjekter fra selskap til eier eller eiers nærstående. Etter forslaget skal differansen mellom salgsvederlaget og den høyeste verdien av omsetningsverdi for formuesobjektet, eller anskaffelses-kostnaden tillagt påkostninger og kostnader til oppussing og tilpasning, regnes som utdeling for eier og uttak for selskapet.

Forslaget innebærer innstramminger i regelverket for privat konsum i selskap. Det antas at de nye reglene vil fungere som «stoppregler» for anskaffelse av nevnte formuesobjekter i selskap til privat konsum. På denne bakgrunnen mener jeg at det ikke er nødvendig å fatte et anmodningsvedtak om nye regler for å begrense privat konsum gjennom selskap.

4. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til endringer i formuesbeskatningen som sikrer at alle aksjer verdsettes lik sin reelle markedsverdi.

Aksjer i børsnoterte selskap verdsettes i dag til sin kursverdi, som gjenspeiler aksjenes markedsverdi. Aksjer i unoterte selskap verdsettes ut fra de underliggende eiendelene i selskapet. Markedsverdien kan være vesentlig høyere.

Alle formuesobjekter skal som hovedregel verdsettes til sin markedsverdi. Det kan imidlertid i praksis være krevende å fastslå markedsverdiene for flere formuesobjekter som ikke omsettes regelmessig i et marked. Det gjelder blant annet unoterte aksjer. Departementet arbeider for å forbedre skattegrunnlag slik at de samsvarer best mulig med faktiske verdier. Mest mulig korrekte formuesskattegrunnlag er nødvendig for å oppnå stor grad av skattemessig likbehandling og begrense formuesskattens samfunns-økonomiske kostnader. Jeg mener det ikke er nødvendig å fatte et anmodningsvedtak om verdsetting av unoterte aksjer.

5. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til ny metode for verdsetting av dyre boliger, som sikrer at boligenes reelle verdi legges til grunn i skatteligningen.

Det er krevende å fastsette markedsverdien for hver enkelt bolig korrekt. Som grunnlag for å fastsette formuesverdier for primær- og sekundærboliger til formuesskatten, benyttes en modell utviklet av Statistisk sentralbyrå (SSB). Modellen er en sjablongmodell som er relativt enkel. Modellen har vært kritisert særlig fordi den under-vurderer verdien av dyre boliger. Hvis verdien blir overvurdert, kan skattytere selv få

satt ned boligverdien. Det finnes ingen slik mekanisme dersom verdien er undervurdert, noe som oftest skjer for de mest verdifulle eiendommene.

Statistisk sentralbyrå har på oppdrag fra Finansdepartementet utført et forprosjekt for å vurdere måter å gjøre formuesverdiene på bolig mer treffsikre. Regjeringen vil gjøre formuesskatten mer rettferdig. Å forbedre grunnlagene i formuesskatten, slik at de samsvarer best mulig med faktiske verdier, vil bidra til det.

I Hurdalsplattformen står det at metoden for verdsetting av dyre eiendommer gjennom SSBs sjablongmodell må oppdateres for å reflektere eiendommenes reelle verdi. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2022 fattet Stortinget anmodningsvedtak (nr. 35 punkt 34) som ber regjeringen endre metoden for verdsettelse av dyre boliger, slik at verdsettelsen bedre samsvarer med eiendommenes reelle markedsverdi. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med hvordan målet i Hurdalsplattformen og Stortingets anmodningsvedtak best kan følges opp. På denne bakgrunnen mener jeg at det ikke er nødvendig å fatte et anmodningsvedtak om en ny modell for skattemessig verdsetting av dyre boliger.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum